

**РЕЗОЛЮЦІЯ 61/295,
прийнята Генеральною Асамблеєю 13 вересня 2007.
Декларація Організації Об'єднаних Націй про права
корінних народів**

Генеральна Асамблея,

Враховуючи рекомендації Ради з прав людини, викладені у її Резолюції 1/2 від 29 червня 2006, якою Рада прийняла текст Декларації Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів,

Звертаючись до своєї резолюції 61/178 від 20 грудня 2006 (1), якою вирішено відкласти розгляд та дію Декларації для подальших консультацій, а також вирішено завершити її розгляд перед закінченням 61 сесії Генеральної Асамблеї,

Приймає Декларацію Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів, додана до цієї Резолюції.

107 пленарне засідання

13 вересня 2007

Додаток

ДЕКЛАРАЦІЯ Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів

Генеральна Асамблея,

керуючись цілями та принципами Статуту Організації Об'єднаних Націй та принципом добросовісності у виконанні зобов'язань, взятих на себе державами відповідно до Статуту,

підтверджуючи, що корінні народи рівні з усіма іншими народами, і одночасно визнаючи право всіх народів відрізнитись один від одного, вважати себе відмінними від інших та користуватись повагою у такій своїй якості,

підтверджуючи також, що всі народи вносять вклад у різноманітність та багатство цивілізацій і культур, які є загальною спадщиною людства,

підтверджуючи далі, що будь-які доктрини, політика і практика, які засновані на перевазі народів або людей за ознакою національного походження або расових, релігійних, етнічних і культурних відмінностей або які стверджують таку перевагу, є расистськими, науково необґрунтованими, юридично недійсними, морально недозволеними і соціально несправедливими,

підтверджуючи, що корінні народи при здійсненні своїх прав повинні бути вільні від будь-якого виду дискримінації,

будучи занепокоєною тим, що корінні народи стали жертвами історичних несправедливостей у результаті, серед іншого, їхньої колонізації та позбавлення їх своїх земель, територій та ресурсів, що перешкоджає здійсненню ними, зокрема, свого права на розвиток відповідно з їхніми потребами та інтересами,

визнаючи нагальну необхідність поважати і заохочувати невід'ємні права корінних народів, засновані на їхніх політичних, економічних і соціальних структурах, а також на їхніх культурі, духовних традиціях, історії та філософії, особливо їхніх прав на свої землі, території та ресурси,

визнаючи також нагальну необхідність поважати і заохочувати права корінних народів, закріплені у договорах, угодах та інших конструктивних домовленостях з державами,

із задоволенням відзначаючи той факт, що корінні народи об'єднують свої зусилля для політичного, економічного, соціального та культурного розвитку і з метою покласти край усім формам дискримінації та утисків будь-де,

будучи переконана в тому, що здійснення корінними народами контролю за подіями, які зачіпають їх та їхні землі, території і ресурси, дозволить їм зберігати та укріпляти свої інститути, культуру і традиції, а також сприяти своєму розвитку відповідно до їхніх прагнень та потреб,

визнаючи, що повага до знань, культури і традиційної практики корінних народів сприяє стійкому і справедливому розвитку і належній турботі про навколишнє середовище,

підкреслюючи вклад демілітаризації земель і територій корінних народів у справу досягнення миру, економічного та соціального прогресу і розвитку, взаєморозуміння та дружніх відносин між націями і народами світу,

визнаючи, зокрема, право сімей і общин корінних народів на збереження спільної відповідальності за виховання, навчання, освіту та добробут їхніх дітей, сумісне з правами дитини,

вважаючи, що права, закріплені в договорах, угодах та інших конструктивних домовленостях між державами і корінними народами, у деяких ситуаціях є предметом уваги, зацікавленості та об'єктом відповідальності міжнародного співтовариства та носять міжнародний характер,

вважаючи також, що договори, угоди та інші конструктивні домовленості та відносини, які вони відображають, слугують основою для більш міцного партнерства між корінними народами та державами,

визнаючи, що Статут Організації Об'єднаних Націй, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (2) та Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (2), а також Віденська декларація і Програма дій (3) підтверджують основоположне значення права на самовизначення всіх народів, з огляду на яке вони вільно встановлюють свій політичний статус і вільно здійснюють свій економічний, соціальний і культурний розвиток,

пам'ятаючи про те, що ніщо в цій Декларації не може бути використане для відмови будь-якому народу в його праві на самовизначення, яке здійснюється відповідно до міжнародного права,

будучи переконаною, що визнання прав корінних народів відповідно до цієї Декларації буде сприяти розвитку гармонійних та які ґрунтуються на співпраці відносин між державою та корінними народами, заснованих на принципах справедливості, демократії, поваги прав людини, недискримінації та добросовісності,

спонукаючи держави дотримуватись та ефективно виконувати всі їхні зобов'язання щодо корінних народів за міжнародними договорами, зокрема, за тими договорами, які стосуються прав людини, консультуючись та співпрацюючи з відповідними народами,

підкреслюючи, що Організація Об'єднаних Націй покликана відігравати важливу і послідовну роль у заохоченні та захисті прав корінних народів,

вважаючи, що ця Декларація є ще одним важливим кроком на шляху до визнання, заохочення та захисту прав і свобод корінних народів та в розвитку відповідної діяльності системи Організації Об'єднаних Націй у цій сфері,

визнаючи і підтверджуючи, що представники корінних народів мають право без будь-якої дискримінації користуватись всіма правами людини, визнаними в міжнародному праві, і що корінні народи володіють колективними правами, які абсолютно необхідні для їхнього існування, добробуту і всебічного розвитку як народів,

визнаючи, що становище корінних народів є різним у різних регіонах та в різних державах і що необхідно приймати до уваги важливість національних та релігійних особливостей та різноманітних історичних та культурних традицій,

урочисто проголошує нижчевикладену Декларацію Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів як еталон, до якого слід прямувати в дусі партнерства та взаємної поваги:

Стаття 1

Корінні народи мають право, колективно та індивідуально, на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами, визнаними у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Загальній декларації прав людини (4) та в нормах міжнародного права, які стосуються прав людини.

Стаття 2

Представники корінних народів і корінні народи вільні та рівні зі всіма іншими народами та окремими особами з їхнього числа та мають право бути вільними від будь-якої дискримінації при здійсненні своїх прав, особливо дискримінації на основі їхнього корінного походження та самобутності.

Стаття 3

Корінні народи мають право на самовизначення. З огляду на це вони вільно встановлюють свій політичний статус та вільно здійснюють свій економічний, соціальний та культурний розвиток.

Стаття 4

Корінні народи при здійсненні своїх прав на самовизначення мають право на автономію або самоуправління у питаннях, які належать до їхніх внутрішніх та місцевих справ, а також і шляхів фінансування їхніх автономних функцій.

Стаття 5

Корінні народи мають право зберігати та укріплювати свої особливі політичні, правові, економічні, соціальні та культурні інститути, зберігаючи при цьому своє право, якщо вони цього бажають, на повну участь у політичному, економічному, соціальному та культурному житті держави.

Стаття 6

Кожен представник корінного народу має право на громадянство.

Стаття 7

1. Представники корінних народів мають право на життя, фізичну та психічну недоторканність, свободу та особисту безпеку.

2. Корінні народи мають колективне право на життя в умовах свободи, миру та безпеки як самобутні народи та не повинні зазнавати жодних актів геноциду або будь-яких інших актів насильства, включаючи примусове переміщення дітей, які належать до групи, в іншу.

Стаття 8

1. Корінні народи та їх представники мають право не зазнавати примусової асиміляції або впливу з метою знищення їхньої культури.

2. Держави забезпечують ефективні механізми попередження та правового захисту щодо:

а) будь-якої дії, метою або результатом якої є позбавлення їх цілісності як самобутніх народів або їхніх культурних цінностей, чи етнічної ідентичності;

б) будь-якої дії, метою або результатом якої є позбавлення їх своїх земель, території або ресурсів;

с) примусове переміщення населення у будь-якій формі, метою або результатом якої є порушення або підриєв будь-якого їхнього права;

д) примусової асиміляції або інтеграції у будь-якій формі;

е) пропаганди у будь-якій формі, метою якої є заохочення або розпалювання спрямованої проти них расової чи етнічної дискримінації.

Стаття 9

Корінні народи та їх представники мають право належати до корінної общини або народності відповідно до традицій та звичаїв цієї общини чи народності. Здійснення такого права не може породжувати жодної дискримінації у будь-якій формі.

Стаття 10

Корінні народи не підлягають примусовому переміщенню зі своїх земель або територій. Жодне переміщення не здійснюється без вільної, попередньої та усвідомленої згоди відповідних корінних народів та здійснюється після укладення угоди, яка передбачає справедливу та чесну компенсацію і, де це можливо, варіант повернення.

Стаття 11

1. Корінні народи мають право на дотримання та відновлення своїх культурних традицій та звичаїв. Це включає в себе право на збереження, захист і розвиток попередніх, теперішніх та майбутніх форм виявлення їхньої культури, таких як археологічні та історичні об'єкти, пам'ятки матеріальної культури, малюнки, обряди, технології, образотворче та сценічне мистецтво та література.

2. Держави забезпечують засоби юридичного захисту через ефективні механізми, які можуть включати в себе реституцію, розроблені разом з корінними народами щодо їхньої культурної, інтелектуальної, релігійної та культової власності, відчуженої без їхньої вільної, попередньої та усвідомленої згоди або з порушенням їхніх законів, традицій та звичаїв.

Стаття 12

1. Корінні народи мають право дотримуватись, здійснювати, розвивати та передавати свої духовні та релігійні традиції, звичаї та обряди; право зберігати, охороняти та відвідувати без сторонньої присутності свої місця релігійного та культурного значення; право користуватись та розпоряджатись своїми обрядовими предметами і право здійснювати поховання на батьківщині останки своїх померлих.

2. Держави прагнуть забезпечити можливість доступу до обрядових предметів та останків померлих, які знаходяться у них, та/або їхнього повернення на батьківщину у рамках справедливих, транспарентних та ефективних механізмів, розроблених разом з відповідними корінними народами.

Стаття 13

1. Корінні народи мають право відроджувати, використовувати, розвивати та передавати майбутнім поколінням свою історію, мови, традиції усної творчості, філософію, писемність та літературу, а також давати свої власні назви та імена общинам, місцям та особам та зберігати їх.

2. Держави вживають дієвих заходів задля забезпечення захисту цього права, а також задля забезпечення того, щоб корінні народи могли розуміти і бути зрозумілими в ході

політичних, судових та адміністративних процесів, які відбуваються, шляхом, якщо це необхідно, забезпечення перекладу або інших належних заходів.

Стаття 14

1. Корінні народи мають право створювати та контролювати свої системи освіти та учбові заклади, які забезпечують освіту на їхніх рідних мовах, таким чином, щоб це відповідало притаманним їх культурі методам викладання та навчання.

2. Представники корінних народів, особливо діти, мають право на отримання державної освіти всіх рівнів і в усіх формах без будь-якої дискримінації.

3. Держави разом з корінними народами вживають дієвих заходів для того, щоб представники корінних народів, особливо діти, у тому числі ті, які проживають за межами своїх общин, мали, коли це можливо, доступ до освіти з урахуванням їхніх культурних традицій та на їхній мові.

Стаття 15

1. Корінні народи мають право на гідність та різноманітність їхньої культури, традицій, історії та прагнень, які мають належним чином відповідати у сфері освіти та суспільної інформації.

2. Держави, консультуючись та співпрацюючи з відповідними корінними народами, вживають дієвих заходів у боротьбі з упередженням, викоріненням дискримінації та розвитком терпимості, взаєморозуміння та добрих відносин між корінними народами зі всіма іншими верствами суспільства.

Стаття 16

1. Корінні народи мають право створювати свої власні засоби масової інформації на своїх мовах та отримувати доступ до всіх видів засобів масової інформації, які не належать корінним народам, без будь-якої дискримінації.

2. Держави вживають ефективних заходів для того, щоб забезпечити належне відображення в державних засобах масової інформації культурної різноманітності корінних народів. Державам без шкоди для забезпечення повної свободи вираження поглядів слід спонукати приватні засоби масової інформації адекватно відображати культурне різноманіття корінних народів.

Стаття 17

1. Представники корінних народів та корінні народи мають право повною мірою здійснювати всі права, встановлені відповідно до чинного міжнародного та національного трудового права.

2. Держави, консультуючись та співпрацюючи з корінними народами, вживають конкретні заходи для захисту дітей корінних народів від економічної експлуатації і виконання будь-якої роботи, яка може бути небезпечною або стоїть на заваді навчанню дитини, чи завдає шкоди здоров'ю або фізичному, розумовому, духовному, моральному чи соціальному розвитку дітей, враховуючи їхню особливу вразливість та важливість освіти для розширення їхніх можливостей.

3. Представники корінних народів мають право не бути підданими дискримінації щодо умов праці та, зокрема, зайнятості або заробітної плати.

Стаття 18

Корінні народи мають право на участь у прийнятті рішень з питань, які зачіпали би їхні права, через представників, які обираються ними самостійно за своїми власними процедурами, а також на збереження та розвиток своїх власних установ, які приймають рішення.

Стаття 19

Держави добросовісно консультуються і співпрацюють з відповідними корінними народами через їхні представницькі інституції з метою заручитися їхньою вільною, попередньою та усвідомленою згодою, перш ніж приймати та здійснювати законодавчі або адміністративні заходи, які можуть їх зачіпати.

Стаття 20

1. Корінні народи мають право на збереження та розвиток своїх політичних, економічних та соціальних систем або інституцій, гарантоване використання своїх засобів, які забезпечують існування та розвиток, і на вільне заняття своєю традиційною та іншою економічною діяльністю.

2. Корінні народи, які позбавлені власних засобів, які забезпечують існування та розвиток, мають право на справедливе відшкодування.

Стаття 21

1. Корінні народи мають право без дискримінації на покращення соціально-економічних умов їх життя, включаючи, зокрема, такі сфери як освіта, зайнятість, професійно-технічна підготовка та перепідготовка, забезпечення житлом, покращення санітарних умов, охорона здоров'я та соціальне забезпечення.

2. Держави вживають дієвих заходів та, за необхідності, особливі заходи забезпечення безперервного покращення соціально-економічних умов їхнього життя. Конкретна увага приділяється правам та особливим потребам літніх осіб, жінок, молоді, дітей та інвалідів, які є представниками корінних народів.

Стаття 22

1. При реалізації цієї Декларації конкретна увага приділяється правам та особливим потребам літніх осіб, жінок, молоді, дітей та інвалідів, які є представниками корінних народів.

2. Держави разом з корінними народами здійснюють заходи для забезпечення того, щоб жінки та діти, які є представниками корінних народів, користувались повним захистом та гарантіями від усіх форм насильства та дискримінації.

Стаття 23

Корінні народи мають право визначати пріоритети та розробляти стратегії з метою здійснення свого права на розвиток. Зокрема, корінні народи мають право активно брати участь у розробці та визначенні програм з охорони здоров'я, житлових та інших соціально-економічних програм, які їх зачіпають, та, наскільки це можливо, реалізовувати такі програми через свої власні інституції.

Стаття 24

1. Корінні народи мають право на свою традиційну медицину і на збереження своєї лікарської практики, враховуючи збереження найважливіших лікарських рослин, тварин та

мінералів. Представники корінних народів також мають право на доступ без будь-якої дискримінації до всіх видів соціального та медичного обслуговування.

2. Представники корінних народів мають рівне право на користування найвищим досяжним рівнем фізичного та психічного здоров'я. Держави здійснюють всі необхідні кроки для поступового досягнення мети повної реалізації цього права.

Стаття 25

Корінні народи мають право підтримувати та укріплювати свій особливий духовний зв'язок з традиційно належними їм або іншим чином зайнятими або використовуваними ними землями, територіями, водами та морськими прибережними водами, а також іншими ресурсами та у зв'язку з цим нести свою відповідальність перед майбутніми поколіннями.

Стаття 26

1. Корінні народи мають право на землі, території та ресурси, якими вони традиційно володіли, які вони традиційно займали або тим чи іншим чином використовували або набули.

2. Корінні народи мають право мати у власності, використовувати, освоювати або контролювати землі, території та ресурси, якими вони володіють з огляду на традиційне володіння або інше традиційне заняття або використання, а також ті, які вони набули іншим способом.

3. Держави забезпечують юридичне визнання та захист таких земель, територій та ресурсів. Таке визнання здійснюється з належною повагою до звичаїв, традицій та систем землеволодіння відповідних корінних народів.

Стаття 27

Держави з належним визнанням законів, традицій, звичаїв та систем землеволодіння корінних народів встановлюють та здійснюють разом з відповідними корінними народами справедливий, незалежний, безсторонній, відкритий та транспарентний процес визнання та юридичного підтвердження прав корінних народів щодо їхніх земель, територій та ресурсів, враховуючи ті, якими вони традиційно володіли або які вони іншим способом займали або використовували. Корінні народи мають право брати участь у цьому процесі.

Стаття 28

1. Корінні народи мають право на відшкодування за рахунок засобів, які можуть включати в себе реституцію або, якщо це не можливо, у вигляді справедливої компенсації за землі, території та ресурси, якими вони традиційно володіли або іншим способом займали або використовували і які були конфісковані, відчужені, зайняті, використані або яким було завдано шкоду без їхньої вільної, попередньої та усвідомленої згоди.

2. Якщо з відповідними народами немає добровільно досягнутої домовленості про інше, така компенсація надається у формі земель, територій та ресурсів, які рівноцінні за своєю якістю, розміром та юридичним статусом, або у вигляді грошової компенсації чи іншого відповідного відшкодування.

Стаття 29

1. Корінні народи мають право на збереження та охорону навколишнього середовища та родючості їхніх земель або територій та ресурсів. Держави створюють та здійснюють

програми допомоги для корінних народів з метою забезпечення такого збереження та охорони без будь-якої дискримінації.

2. Держави здійснюють дієві заходи щодо недопущення зберігання небезпечних матеріалів на землях або територіях корінних народів або вивозу небезпечних матеріалів на землі або території корінних народів без їхньої вільної, попередньої та усвідомленої згоди.

3. Держави вживають також дієвих заходів для забезпечення, у разі необхідності, належного впровадження програм моніторингу, збереження та відновлення здоров'я корінних народів у тому вигляді, як вони розробляються та здійснюються народами, які зазнали негативного впливу таких матеріалів.

Стаття 30

1. Військова діяльність на землях або територіях корінних народів не проводиться, за винятком випадків, коли її проведення виправдано наявністю відповідних державних інтересів або щодо неї є іншим чином вільно висловлена згода або прохання зі сторони відповідних корінних народів.

2. Перед використанням земель або територій корінних народів для військової діяльності держави проводять ефективні консультації із зацікавленими корінними народами шляхом належних процедур і, зокрема, через їхні представницькі інституції.

Стаття 31

1. Корінні народи мають право на збереження, контроль, охорону та розвиток своєї культурної спадщини, традиційних знань та традиційних форм культурного вираження, а також проявів їхніх наукових знань, технологій і культури, враховуючи людські та генетичні ресурси, насіння, ліки, знання властивостей фауни і флори, традиції усної творчості, літературні твори, малюнки, спорт і традиційні ігри та образотворче і сценічне мистецтво. Вони мають також право на збереження, контроль, захист та розвиток своєї інтелектуальної власності на таку культурну спадщину, традиційні знання та традиційні форми вираження культури.

2. Разом із корінними народами держави здійснюють ефективні заходи з метою визнання та захисту здійснення цих прав.

Стаття 32

1. Корінні народи мають право визначати пріоритети та розробляти стратегії освоєння або використання своїх земель чи територій та інших ресурсів.

2. Держави добросовісно консультуються та співпрацюють із відповідними корінними народами через їхні представницькі інституції з метою отримати їхню вільну та усвідомлену згоду до затвердження будь-якого проекту, який зачіпає їхні землі або території та інші ресурси, особливо у зв'язку з освоєнням, використанням або розробкою корисних копалин, водних або інших ресурсів.

3. Держави забезпечують ефективні механізми справедливого та чесного відшкодування у зв'язку з будь-якою такою діяльністю, та вживають належних заходів для пом'якшення її негативних наслідків для навколишнього середовища, економіки, суспільства, культури та духовного розвитку.

Стаття 33

1. Корінні народи мають право визначати себе або свою етнічну ідентичність відповідно до своїх звичаїв та традицій. Це не завдає шкоди праву представників корінних народів на отримання громадянства держав, у яких вони проживають.

2. Корінні народи мають право визначати структуру та обирати членів у склад своїх інституцій згідно зі своїми власними процедурами.

Стаття 34

Корінні народи мають право на заохочення, розвиток та збереження своїх інституційних структур та своїх особливих звичаїв, духовності, традицій, процедур, практики і, у тих випадках, коли вони існують, правових систем або звичаїв, відповідно до міжнародних стандартів у сфері прав людини.

Стаття 35

Корінні народи мають право визначати обов'язки окремих осіб щодо їхніх общин.

Стаття 36

1. Корінні народи, зокрема ті народи, які розділені міжнародними кордонами, мають право підтримувати та розвивати контакти, відносини та співпрацю, включаючи діяльність з духовною, культурною, політичною, економічною та соціальною метою, з тими, хто входить до їхнього складу, а також з іншими народами через кордони.

2. Держави, консультуючись та співпрацюючи з корінними народами, вживають ефективних заходів щодо полегшення використання цього права та забезпечення його здійснення.

Стаття 37

1. Корінні народи мають право на визнання, дотримання та забезпечення виконання договорів, укладених з державами або їхніми правонаступниками, і на дотримання та повагу державами таких договорів, угод та інших конструктивних домовленостей.

2. Ніщо в цій Декларації не може бути витлумачено як таке, що применшує або виключає права корінних народів, які містяться в договорах, угодах та інших конструктивних домовленостях.

Стаття 38

Держави, консультуючись та співпрацюючи з корінними народами, здійснюють ефективні заходи, у тому числі законодавчі заходи, для досягнення мети цієї Декларації.

Стаття 39

Корінні народи мають право на доступ до фінансової та технічної допомоги зі сторони держав та шляхом міжнародної співпраці з метою здійснення прав, які містяться в цій Декларації.

Стаття 40

Корінні народи мають право на доступ та швидке вирішення в рамках справедливих процедур врегулювання конфліктів та спорів з державами та іншими сторонами, а також на ефективні засоби юридичного захисту у випадку будь-яких порушень їхніх індивідуальних та колективних прав. У таких рішеннях належним чином беруться до уваги звичаї, традиції, норми та правові системи відповідних корінних народів та міжнародні права людини.

Стаття 41

Органи та спеціалізовані установи системи Організації Об'єднаних Націй та інші міжурядові організації сприяють повній реалізації положень цієї Декларації шляхом налагодження, зокрема, співпраці з метою надання фінансової та технічної допомоги. Повинні бути визначені шляхи та засоби забезпечення участі корінних народів у вирішенні питань, які їх зачіпають.

Стаття 42

Організація Об'єднаних Націй, її органи, включаючи Постійний форум з питань корінних народів, і спеціалізовані установи, у тому числі на державному рівні, держава сприяють дотриманню та повному застосуванню положень цієї Декларації та приймають наступні заходи для ефективного застосування цієї Декларації.

Стаття 43

Визнані в цій Декларації права становлять собою мінімальні стандарти для забезпечення виживання, поваги гідності та добробуту корінних народів світу.

Стаття 44

Всі права і свободи, визнані цією Декларацією, рівною мірою гарантуються чоловікам та жінкам, які є представниками корінних народів.

Стаття 45

Ніщо в цій Декларації не може бути витлумачене як таке, що применшує або припиняє права, якими володіють на сьогодні або які можуть набути в майбутньому корінні народи.

Стаття 46

1. Ніщо в цій Декларації не може бути витлумачене як таке, що припускає будь-яке право будь-якої держави, народу, групи осіб або окремої особи займатись будь-якою діяльністю або вчиняти будь-які дії з порушенням Статуту Організації Об'єднаних Націй або розглядатись як таке, що санкціонує чи заохочує до будь-якої дії, яка вела б до роз'єднання або до часткового чи повного порушення територіальної цілісності та політичної єдності суверенних та незалежних держав.

2. При здійсненні прав, проголошених у цій Декларації, поважаються права людини та основні свободи всіх. На здійснення прав, які викладені у цій Декларації, поширюються лише такі обмеження, які визначаються законом, і відповідно до міжнародних обов'язків у сфері прав людини. Будь-які такі обмеження є недискримінаційними і цілком необхідними виключно для забезпечення належного визнання та поваги прав і свобод інших та задоволення справедливих і найбільш нагальних вимог демократичного суспільства.

3. Положення, які викладені в цій Декларації, тлумачаться відповідно до принципів справедливості, демократії, поваги прав людини, рівності, недискримінації, ефективного управління та добросовісності.

Примітки:

1. Див. Офіційний звіт Генеральної Асамблеї, шістдесят перша сесія, Доповнення № 53 (A/61/53), частина 1, глава II, розділ А.
2. Див. Резолюцію 2200 А (XXI), додаток.

3. А/КОНФ. 157/24 (Частина 1), глава III.
4. Резолюція 217 А (III).

**Текст Декларації
кримськотатарською мовою**

Документи та файли

Сигнальний документ — [f448878n165.pdf](#)

Публікації документа

- **Голос України** від 31.10.2015 — № 202